

med Hensyn til Størrelsen af det Beløb, der kræves af Kommunerne.

Fra de øvrige ærede Ordførere er der ikke fremsat Indvendinger mod Lovforslagets Enkeltheder, derimod fra alle Sider ydet Tilsagn om at ville medvirke til dets hurtige Gennemførelse. I Henhold dertil skal jeg for mit Vedkommende anbefale Sagen til videre Fremme.

Bojsen: Jeg har blot en Henstilling at gøre til den højtærede Minister, nemlig om, at der, naar slige Forslag fremsættes her i Tinget, maatte medfølge et Kort. Det er vanskeligt for Medlemmerne at sætte sig ind i, hvorledes hele denne Sag skal ordnes, naar man ikke har et Kort ved Siden af.

Ministeren for offentlige Arbejder (Hassing Jørgensen): Jeg vil gerne svare derpaa, at der har været nedsat en Kommission til at beskæftige sig med dette Spørgsmaal. Det er Kommissionens Forslag, som her fremsættes, og Kommissionsbetænkningen, i hvilken der findes særdeles gode og klare Kort, er tilstillet Rigsdagens Medlemmer.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Ejsing: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning
vedtoges dette Forslag.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om midlertidige Ændringer i Lov Nr. 111 af 13. Maj 1911 om Statsbanernes Takster m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2213).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Jørgen Berthelsen: Ved denne første Behandling af Forslag til Lov om midlertidige Ændringer i Lov Nr. 111 af 13. Maj 1911 om Statsbanernes Takster m. m. vil det sikkert være af tvivlsom

Nytte at drøfte Enkeltheder i Lovforslaget, og jeg skal ikke beslaglægge det høje Tings Tid dermed. Jeg har den Opfattelse, at kan vi enes om Princippet: Lighed for Loven for alle Landets Borgere, enes vi nok om Enkelthederne. Uenigheden om Forhøjelse af Statsbanernes Takster bestaar jo i alt væsentligt deri, at man fra visse Sider mener, at Statsbanerne skal drives forretningsmæssigt, hvad der for øvrigt ogsaa er udtalt af den højtærede Minister — og det maa jo nærmest forstaas saaledes, at man mener, at den aarlige Drift skal bæres af Indtægterne, som helst ogsaa skal forrente Anlægskapitalen med en rimelig lav Rente —, medens andre mener, at det kulturelle Hensyn bør være det alt overvejende, og at det, om Indtægterne dækker Udgifterne ved Driften, er en underordnet Sag. — Tale om Forrentning af Anlægskapitalen vil man ikke høre. Under de bestaaende ekstraordinære Forhold mener jeg, at man maa se bort fra Forrentningen af Anlægskapitalen, men jeg synes, at man samtidig saa vidt muligt maa forlange, at de, der benytter Statsbanerne, betaler, hvad det koster at drive dem. Det maa de Folk, der er henviste til at benytte Privatbanerne, saa godt som fuldt ud gøre. Der bør, saa vidt muligt, fra Lovgivningsmagtens Side være Lighed for Loven. Men hvorledes er Forholdet nu, og hvorledes vil det blive, hvis det foreliggende Lovforslag ophøjes til Lov? Hvis man undersøger Forholdene, vil man finde, at Privatbanerne har flere Kilometer Bane end Statsbanerne. I det nordlige Jylland, Aalborg og Hjørring Amter, hvor jeg er bedst kendt, stiller Sagen sig omtrent saaledes, at lidt under Halvdelen af Befolkningen benytter og er i særlig Grad interesseret i Privatbanerne og lidt over Halvdelen i Statsbanerne. Men hvordan stiller det sig med Hensyn til Anlægskapitalen? Af den har Befolkningen ved Privatbanerne udredet som Regel Halvdelen, hvorimod Befolkningen ved Statsbanerne som Regel kun har udredet et lille Bidrag fra $\frac{1}{5}$ til $\frac{1}{15}$. Der er altsaa en meget stor Ulighed, hvad Anlægget angaar. Men saa Driften? Ja, der siger Ministeren, at Statsbanerne har Statskassen at ty til for at faa deres Under-skud dækket, medens Privatbanerne maa forhøje deres Takster, saaledes at de kan bære Driften, eller de maa ty til Kommunen om yderligere Tilskud. Staten, der som Regel ejer Halvdelen af Privatbanernes Aktiekapital, vil ikke bidrage til